

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїсти
Факультет № 6

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни «**Організаційно-правові засади запобігання та протидії**
корупції»
вибіркових компонент освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої
освіти

262 Правоохоронна діяльність

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Професор кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, доктор юридичних наук, професор Синявська Олена Юхимівна

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки навчально-наукового інституту права Сумського державного університету, к.ю.н., доцент Ільченко О.В.

2. Професор кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування, к.ю.н., доцент Іванцов В. О.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1: Історія та сучасність антикорупційної правової парадигми	20	2	-	2	-	16	залік
Тема № 2: Нормативно-правове та інституційне забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні	20	4	-	4	-	12	
Тема № 3: Адміністративно-правові засоби запобігання та протидії корупції	20	4	-	4	-	12	
Тема № 4: Актуальні проблеми запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.	20	4	-	4		12	
Тема № 5: Юридична відповідальність за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень	20	4	-	4	-	12	
Тема № 6: Зарубіжний досвід організаційно-правового забезпечення	20	2	-	4	-	16	

запобігання та протидії корупції							
Всього за семестр № 3	120	20	-	20	-	80	

**1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1: Історія та сучасність антикорупційної правової парадигми	20	-	-	-	-	20	залік
Тема № 2: Нормативно-правове та інституційне забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні	20	2	-	-	-	18	
Тема № 3: Адміністративно-правові засоби запобігання та протидії корупції	20	2	-	2	-	16	
Тема № 4: Актуальні проблеми запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.	20	-	-	2	-	18	
Тема № 5: Юридична відповідальність за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень	20	2	-	2	-	16	
Тема № 6: Зарубіжний досвід організаційно-	20	-	-	-	-	20	

правового забезпечення запобігання та протидії корупції							
Всього за семестр № 3	120	6	-	6	-	108	

2. Методичні вказівки до практичних занять

Тема № 1: Історія та сучасність антикорупційної правової парадигми

Практичне заняття: Характеристика корупції як соціального явища та її вплив на формування державної політики.

Навчальна мета заняття: розширити і поглибити знання слухачів магістратури щодо корупції як соціального явища.

Кількість годин – денна форма – 2.

Навчальні питання:

1. Корупція як соціальне явище.
2. Фактори та причини поширення корупції.
3. Оцінка корупції як передумова формування антикорупційної державної політики.

Література: 23; 25; 26; 50; 55; 57; 59; 61; 62, С.8-57; 65, С.73-78; 72, С.135 – 138; 77, С. 98–102; *текст лекцій*.

План проведення заняття:

1. На початку практичного заняття слухачі магістратури отримають та письмово вирішують завдання або проводять «ділову гру» щодо правильного застосування норм чинного законодавства стосовно конкретної ситуації.

2. Перший етап – з метою закріплення вивченого за темою матеріалу визначити:

- зміст антикорупційної правової парадигми;
- фактори поширення корупції в Україні;
- причини поширення корупції в Україні;
- державна антикорупційна політики;
- удосконалення міжнародного співробітництва у сфері запобігання і протидії корупції.

3. Другий етап – практичне вирішення завдань у складі окремих підгруп. Під час проведення заняття відбувається обговорення можливих варіантів вирішення практичних завдань. Всі відповіді мають бути обґрунтовані з використанням тексту матеріалів до теми. Після колективного обговорення

пропонується здійснити запис мотивованого рішення щодо запропонованої фабули справи:

- 1) визначте фактор поширення корупції;
- 2) визначте корупційні дії;
- 3) визначте види корупції;
- 4) простежте зв'язок між соціальними умовами та корупційними правопорушеннями;
- 5) розмежуйте правомірні дії та корупційні правопорушення;
- 6) запропонуйте шляхи державної антикорупційної політики у розрізі соціальних умов поширення корупції згідно завдання;
- 7) опишіть заходи громадського контролю як засоби виявлення корупції.

4. Третій етап – закріплення теоретичного матеріалу: знання порядку та особливостей розуміння корупції як соціального явища.

Оцінювання: перевірка остаточних варіантів їх вирішення здійснюється шляхом:

- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності прийнятого групою рішення;
- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності коментаря викладача та слухача іншої групи щодо виявлених помилок;
- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності внесення доповнень до прийнятих рішень і напрямів прийняття рішення відповідно до висловлених рекомендацій.

Тема № 2: Нормативно-правове та інституційне забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні

Практичне заняття: Форми вираження корупції згідно з антикорупційним законодавством України.

Навчальна мета заняття: розширення і поглиблення знання та вміння слухача магістратури стосовно змісту форм корупції згідно з антикорупційним законодавством України.

Кількість годин – денна форма – 4.

Навчальні питання:

1. Категоріально-правова характеристика корупції.
2. Зловживання владою або службовими повноваженнями як форма корупції.
3. Отримання, прийняття обіцянки (пропозиції) неправомірної вигоди як форма корупції.
4. Надання, обіцянка (пропозиція) неправомірної вигоди як форма корупції.

Література: 5; 9; 15; 23; 25; 26; 31; 42-45; 47; 54; 56; 62, С.88-171; 63; 70, С. 72–77; 73, С. 120–124; 74, С.150-153; 80, Р. 109-128; *текст лекцій*.

План проведення заняття:

1. На початку практичного заняття слухачі магістратури отримають та письмово вирішують завдання щодо правильного застосування норм чинного законодавства стосовно конкретної ситуації.

2. Перший етап – з метою закріплення вивченого за темою матеріалу визначити:

- поняття та види осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції»;
- перелік спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;
- поняття та форми корупції згідно з антикорупційним законодавством України.

3. Другий етап – практичне вирішення ситуативних завдань у складі окремих підгруп. Під час проведення заняття відбувається обговорення можливих варіантів вирішення практичних завдань. Всі відповіді мають бути обґрунтовані з використанням тексту матеріалів до теми та нормативних документів. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів) щодо запропонованої фабули справи:

Ситуативне завдання 1

М. Іванов, працюючи з 1980 року по теперішній час на посаді лікаря-хірурга денного стаціонару Скалатської комунальної районної лікарні Підгорного району Тернопільської області та в окремих випадках, виконуючи організаційно-розпорядчі функції, перевищив надані йому службові повноваження з метою вирішення сімейних проблем своєї дочки та вчинив службове підроблення, умисно склавши, виписавши і видавши завідомо неправдивий документ – направлення на стаціонарне лікування у психіатричному відділенні Тернопільської обласної психоневрологічної лікарні своєму зятеві – В. Калачубі, самовільно встановивши йому діагноз «маніакально-депресивний синдром», хоча останній на обліку в лікарня-психіатра не перебував і психічними захворюваннями не страждав.

Чи є в діях М. Іванова ознаки корупції? Якщо так опишіть її форму. Аргументуйте свою відповідь.

Ситуативне завдання 2

Поліцейський Петров відкрив валютний рахунок у швейцарському банку на якому розмістив 2000 тисячі доларів США. Під час подання декларації поліцейський вирішив не відображати відповідну інформацію.

Проаналізуйте описану ситуацію. Чи є дії поліцейського Петрова корупцією? Обґрунтуйте свою відповідь.

Ситуативне завдання 3

Працівник державної служби з надзвичайних ситуацій лейтенант поліції Іваниця, працюючи за графіком доба/три, вирішив у вільний від роботи час

вирішив заробити. Для цього він почав надавати послуги з перевезення пасажирів у таксі для чого зареєструвався особисто та власний автомобіль на платформі «Shark taxi»

Проаналізуйте описану ситуацію. Чи є дії поліцейського Іваниці корупцією? Обґрунтуйте свою відповідь.

Ситуативне завдання 4

До директора комунального підприємства «Узбережжя» Р. П. Болана, який є депутатом Одеської обласної ради, звернувся його знайомий П. І. Ігнатенко з проханням посприяти в організації бізнесу на території, що обслуговується КП «Узбережжя», а саме – сприяти отриманню в оренду частини громадського пляжу. Розуміючи, що вирішення цього питання не входить до його повноважень, але бажаючи отримати винагороду, Р. П. Болан запропонував П. І. Ігнатенко взяти в оренду частину пляжу на узбережжі Чорного моря за адресою: місто Одеса, 10-я станція Великого фонтану, між траверсом № 4 і буною № 4-а. З метою реалізації цієї домовленості Р.П. Болан запропонував також надати допомогу у підготовці та оформленні необхідних документів для взяття в оренду земельної ділянки. Протягом наступних двох місяців, використовуючи своє службове становище і знайомства, Р. П. Болан надавав допомогу співробітникам ТОВ «Сервіс зв'язок плюс» у підготовці, оформленні документів для наступного їх підпису з Одеською міською радою з метою укладення договору оренди частини узбережжя

Через 2 місяці у приміщенні КП «Узбережжя» Р. П. Болан отримав від П. І. Ігнатенко грошові кошти в сумі 5000 доларів США. Ця сума була передана як вдячність за сприяння в оформленні необхідних документів для укладення договору оренди.

Чи є в діях Р.П. Болана та/або П.І. Ігнатенка ознаки корупції? Якщо так опишіть її форму. Аргументуйте свою відповідь.

4. Третій етап – закріплення теоретичного матеріалу: знання системи заходів запобігання та протидії корупції у розрізі їх правореалізації.

Оцінювання: перевірка остаточних варіантів їх вирішення здійснюється шляхом:

- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності прийнятого групою рішення;
- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності коментаря викладача та слухача іншої групи щодо виявлених помилок;
- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності внесення доповнень до прийнятих рішень і напрямів прийняття рішення відповідно до висловлених рекомендацій.

Тема № 3: Адміністративно-правові засоби запобігання та протидії корупції.

Практичне заняття: Реалізація державно-правових механізмів запобігання та протидії корупції.

Навчальна мета заняття: розширити і поглибити знання слухачів магістратури щодо адміністративно-процедурних аспектів втілення державно-правових механізмів запобігання та протидії корупції.

Кількість годин – денна форма – 4
заочна форма - 2

Навчальні питання:

1. Особливості порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.
2. Антикорупційна експертиза проектів та чинних нормативно-правових актів.
3. Порядок та результати проведення спеціальної перевірки.
4. Створення умов доступу до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.
5. Запобігання корупції у діяльності юридичних осіб.

Література: 2; 3; 12; 13; 14; 18; 23; 27-33; 35-41; 48; 52; 59; 62, С.172-208; 69; 75, С.33-37; 79, Р. 290–306; *текст лекцій.*

План проведення заняття:

1. На початку практичного заняття слухачі магістратури отримують та письмово вирішують завдання або проводять «ділову гру» щодо правильного застосування норм чинного законодавства стосовно конкретної ситуації.
2. Перший етап – з метою закріплення вивченого за темою матеріалу визначити:
  - поняття адміністративно-правових засобів запобігання та протидії корупції;
  - види адміністративно-правових засобів запобігання та протидії корупції;
  - особливості порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
  - зміст антикорупційної експертизи проектів та чинних нормативно-правових актів;
  - порядок та результати проведення спеціальної перевірки;
  - створення умов доступу до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування;
  - заходи запобігання корупції у діяльності юридичних осіб.
3. Другий етап – практичне вирішення ситуативних завдань у складі окремих підгруп. Під час проведення заняття відбувається обговорення можливих варіантів вирішення практичних завдань. Всі відповіді мають бути обґрунтовані з використанням тексту матеріалів до теми та нормативних документів. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів) щодо запропонованої фабули справи:

1) встановить дані, що підлягають відображення у декларації осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зокрема розділ відповідної декларації;

2) опишіть алгоритм проведення спеціальної перевірки для конкретної особи, яка виконує функції держави;

3) запропонуйте алгоритми доступу до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування;

4) сформууйте антикорупційну програму юридичної особи;

5) визначте помилки у діяльності особи, уповноваженої на реалізацію антикорупційної програми;

6) опишіть заходи громадського контролю як засоби виявлення корупції;

4. Третій етап – закріплення теоретичного матеріалу: знання порядку та особливостей реалізації державно-правових механізмів запобігання та протидії корупції.

Оцінювання: перевірка остаточних варіантів їх вирішення здійснюється шляхом:

– оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності прийнятого групою рішення;

– оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності коментаря викладача та слухача іншої групи щодо виявлених помилок;

– оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності внесення доповнень до прийнятих рішень і напрямів прийняття рішення відповідно до висловлених рекомендацій.

Тема № 4: Актуальні проблеми запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Практичне заняття: Конфлікт інтересів та окремі види обмежень, пов'язаних з ним.

Навчальна мета заняття: розширення і поглиблення знання та вміння слухача магістратури стосовно змісту та дотримання обмежень, пов'язаних з конфліктом інтересів згідно з Законом України «Про запобігання корупції».

Кількість годин – денна форма – 4.
заочна форма – 2

Навчальні питання:

1. Порядок оцінки наявності конфлікту інтересів.
2. Обмеження щодо одержання подарунків.
3. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
4. Обмеження спільної роботи близьких осіб.
5. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням

функцій держави або місцевого самоврядування.

План проведення заняття:

1. На початку практичного заняття слухачі магістратури отримують та письмово вирішують завдання щодо правильного застосування норм чинного законодавства стосовно конкретної ситуації.

2. Перший етап – з метою закріплення вивченого за темою матеріалу визначити:

- поняття та види конфлікту інтересів;
- зміст обмежень щодо одержання подарунків;
- сутність обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності;
- правила обмежень спільної роботи близьких осіб;
- обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

3. Другий етап – практичне вирішення ситуативних завдань у складі окремих підгруп. Під час проведення заняття відбувається обговорення можливих варіантів вирішення практичних завдань. Всі відповіді мають бути обґрунтовані з використанням тексту матеріалів до теми та нормативних документів. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів) щодо запропонованої фабули справи:

Ситуативне завдання 1

Особа, яка виконує функції держави, виявляє та повідомляє підприємця, що у сфері його діяльності наявні певні порушення закону, не визначаючи будь-яких термінів чи наслідків таких порушень. Підприємець вирішує налагодити «неформальні» відносини зі службовою особою, презентуючи їй цінні подарунки на актуальні свята (день державного службовця, день народження тощо). Особа, яка виконує функції держави, приймає подарунки та втім не вживає будь-яких дій щодо притягнення до відповідальності чи створення умов для нівелювання порушень законодавства.

Чи порушують закон дані особи? Чи порушено обмеження щодо одержання подарунку? Які умови мають бути виконанні, щоб вести мову про порушення обмежень щодо одержання подарунку?

Ситуативне завдання 2

Відповідно до запропонованої викладачем фабули оцініть наявність конфлікту інтересів, використовуючи наступну форму

Потенційний конфлікт інтересів		
Реальний конфлікт інтересів		
Перелік службових (представницьких) повноважень:**	Перелік приватних інтересів (у сфері службових повноважень)***	Зміст впливу приватного інтересу
✓	✓	-

✓	✓	✓
---	---	---

Ситуативне завдання 3.

Поліцейські Іван, Олеся, Надія та Віктор дізналися що через декілька днів їх начальник буде святкувати день народження. Поліцейські вирішили зібрати по 100 гривень і придбати начальнику подарунок.

Чи можуть вони це зробити? Які правові наслідки дій поліцейських? Чи може їх начальник прийняти такий подарунок?

Ситуативне завдання 4.

Поліцейські Іван, Олеся, Надія та Віктор дізналися що через декілька днів їх колега – патрульний Сергій буде святкувати день народження. Працівники патрульної служби вирішили зібрати по 1000 гривень і придбати Сергію подарунок.

Чи можуть вони це зробити? Які правові наслідки дій поліцейських?

Ситуативне завдання 5.

Поліцейському Віталію під час його чергової відпустки зателефонував знайомий і запропонував попрацювати з ним на його автомобілі таксистом. Віталій погодився і протягом 3-х тижнів працював таксистом.

Чи дозволена така діяльність працівникам Національної поліції під час відпустки? Які правові наслідки дій патрульних?

Ситуативне завдання 6.

Світлана працювала у підрозділах кіберполіції. 1 лютого 2021 року вона звільнилася за власним бажанням та почала працювати програмістом у ІТ компанії Delfi CCL. У травні 2021 року співробітниками кіберполіції виявлено факти створення працівниками даної компанії шкідливих програмних засобів, призначених для несанкціонованого втручання в роботу комп'ютерів, у зв'язку з чим ними розпочато здійснення відповідних процесуальних заходів.

Чи підлягатиме Світлана відповідальності за порушення антикорупційного законодавства. Які обмеження передбачені законом до осіб, які виконували функції держави, проте припинили відповідну діяльність?

Ситуативне завдання 7

До кіберполіції оголошено конкурс. Громадянка Петрова прийняла у ньому участь. Після проходження курсів першопочаткової підготовки була призначена на посаду до кіберполіції, де її безпосереднім керівником виявився батько – гр. Ляпиков. Враховуючи, що призначення відбулося, вони мають різні прізвища, останні вирішили не повідомляти про даний факт вище керівництво.

Які правові наслідки бездіяльності зазначених осіб? Чи порушують Петрова та Ляпиков законодавчі приписи щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів?

4. Третій етап – закріплення теоретичного матеріалу: знання змісту та правил реалізації обмежень, пов'язаних з конфліктом інтересів.

Оцінювання: перевірка остаточних варіантів їх вирішення здійснюється шляхом:

– оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності прийнятого групою рішення;

- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності коментаря викладача та слухача іншої групи щодо виявлених помилок;
- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності внесення доповнень до прийнятих рішень і напрямів прийняття рішення відповідно до висловлених рекомендацій.

Тема № 5: Юридична відповідальність за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень

Практичне заняття: Юридична відповідальність за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

Навчальна мета заняття: розширення і поглиблення знання та вміння слухача магістратури стосовно змісту відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення та їх кваліфікації.

Кількість годин – денна форма – 4
заочна форма – 2.

Навчальні питання:

1. Перелік та характеристика корупційних кримінальних правопорушень.
2. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією.
3. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.
4. Порядок відшкодування матеріальних збитків, завданих вчиненими корупційними та пов'язаними з корупцією правопорушеннями.
5. Особливості дисциплінарної відповідальності у разі порушення Закону України «Про запобігання корупції».

Література: 5; 9; 18; 19; 20; 22; 23; 32; 34; 41; 54; 58; 60, С. 89–95; 62, С.338-428; 68, С. 103–107; *текст лекцій*.

План проведення заняття:

1. На початку практичного заняття слухачі магістратури отримають та письмово вирішують завдання щодо правильного застосування норм чинного законодавства стосовно конкретної ситуації.
2. Перший етап – з метою закріплення вивченого за темою матеріалу визначити:
  - поняття та види юридичної відповідальності за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення;

- порядок притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією;
- перелік кримінальних корупційних правопорушень;
- порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

3. Другий етап – практичне вирішення задач, запис мотивованого рішення у зошит (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів) щодо запропонованої фабули справи:

Ситуативне завдання 1.

Н. визнана винною в тому, що вона працюючи секретарем селищної ради, використовуючи своє службове становище, спряла фізичним особам у здійсненні ними підприємницької діяльності, а саме – надала приватному підприємцю П. довідку, яка містила недостовірну інформацію.

Чи є в діях Н. ознаки корупційного діяння? Якщо так, то кваліфікуйте її дії.

Ситуативне завдання 2.

П. розпочав службу в органах внутрішніх справ у якості дільничного інспектора у Дергачівському РВ з 01.06.2014. Станом на 01.02.2017 перебуває на посаді інспектора Дергачівського відділу поліції. До роботи у органах внутрішніх справ П. був студентом Харківського національного автомобільно-дорожнього університету.

Під час перевірки законності виділення дотацій із державного бюджету сільськогосподарським виробникам Дергачівською окружною прокуратурою встановлено, що П. є членом фермерського господарства «Зірка» станом на 01.02.2016, що прямо закріплено у статуті ФГ «Зірка», про що працівнику першої стало відомо з реєстраційної справи ФГ «Зірка», у зв'язку з чим ним було зроблено ксерокопію відповідного статуту. Даний факт став основою для підозри П. у вчиненні адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією.

По суті заданих з цього приводу у прокуратурі питань П. пояснив, що після закінчення ВНЗ та проходження необхідних процедур він був прийнятий на роботу (службу) до районного відділу міліції на посаду дільничного інспектора міліції, де йому було видано трудову книжку. Наразі у відділі поліції він працює на законних підставах та отримує за це відповідне грошове забезпечення. Разом з тим, з 16 років він був членом ФГ «Зірка», головою якого є наразі його батько, а членами господарства – ті чи інші родичі. Наразі про факт його членства у складі ФГ він нічого не знає, адже 15.08.2014 відбулася перереєстрація статуту господарства у зв'язку із зміною Голови ФГ, у зв'язку з чим він просів своїх родичів – членів ФГ виключити його зі складу членів ФГ.

Яким чином згідно статуту ФГ «Зірка» він досі є його членом йому не відомо, адже після його прийняття на роботу до ОВС він не займається справами ФГ, про його членство у складі ФГ йому не повідомляли, підписів у будь-яких документах він не ставив, не був присутнім на зборах ФГ тощо. Окремо П. наголосив, що у порядку встановленому законом ним було

повідомлено начальника РВ, що його батько є головою ФГ «Зірка», яке здійснює свою господарську діяльність на території Дергачівського району.

1. Дайте юридичну оцінку вказаній ситуації Чи підлягає П. адміністративній відповідальності за пов'язане з корупцією правопорушення? Якщо так, то кваліфікуйте його.

2. Слухачі діляться на дві групи:

2.1 Незалежно від Вашої позиції побудуйте систему фактів, що вказують на вину П. у вчиненні адміністративного пов'язаного з корупцією правопорушення, передбаченого ст. 172-КУпАП. Яких заходів має вжити прокуратура щодо забезпечення надання відповідних доказів?

2.2 Незалежно від Вашої позиції запропонуйте правовий підхід, який виключає склад адміністративного пов'язаного з корупцією правопорушення у діях П. Чи є можливим доведення факту вчинення П. адміністративного пов'язаного з корупцією правопорушення за ст. 172-4 КУпАП?

Ситуативне завдання 3.

Поліцейські Семенюк та Григорішин затримали гр. Петренко за несанкціоноване втручання в роботу комп'ютера, що призвело до витоку інформації. Петренко звернувся з проханням не затримувати його і запропонував 5000 гривень.

Чи порушує гр. Петренко приписи антикорупційного законодавства? Як мають вчинити поліцейські? Які можливі правові наслідки прийняття пропозиції Петренка поліцейськими?

Ситуативне завдання 4.

Поліцейський Петро відкрив валютний рахунок у швейцарському банку на якому розмістили 2000 тисячі доларів США. Під час подання декларації поліцейський вирішив не відображати відповідну інформацію.

Які наслідки такого рішення?

Ситуативне завдання 5.

Поліцейський Дмитро під час заповнення декларації вирішив не вносити до цієї декларації інформацію про те, що у власності його знайомої В., з якою він спільно проживав останні 5 місяців року декларування, але не перебував у шлюбі, є автомобіль Шкода вартістю 150 000 гривень.

Які наслідки такого рішення?

Завдання 6.

Визначте статті глави 13-А КпАП України, які закріплюють склади адміністративних правопорушень з такими кваліфікуючими ознаками як вчинення діяння спеціальним суб'єктом (особою, уповноваженою на виконання функцій держави, посадовою особою юридичної особи, фізичною особою).

Завдання 7.

Визначте які основні та додаткові стягнення (глава 3 КпАП України) можуть застосовуватись до суб'єктів відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, передбачені статтями глави 13-А КпАП України?

4. Третій етап – закріплення теоретичного матеріалу: знання правил кваліфікації корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

Додаткове матеріальне забезпечення: бланки протоколу про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією;

Розподіл ролей:

Ситуативне завдання № 2: поліцейський – 1; прокурор – 1; адвокат – 1.

Ситуативне завдання № 3: поліцейські – 2; потенційний правопорушник 1.

Оцінювання: перевірка остаточних варіантів їх вирішення здійснюється шляхом:

- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності прийнятого групою рішення;

- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності коментаря викладача та слухача іншої групи щодо виявлених помилок;

- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності внесення доповнень до прийнятих рішень і напрямів прийняття рішення відповідно до висловлених рекомендацій.

Тема № 6. Зарубіжний досвід організаційно-правового забезпечення запобігання та протидії корупції.

Практичне заняття: Шляхи використання зарубіжного досвіду щодо організаційно-правового забезпечення запобігання корупції в Україні.

Навчальна мета заняття: розширити і поглибити знання слухачів магістратури стосовно використання зарубіжного досвіду щодо організаційно-правового забезпечення запобігання корупції.

Кількість годин – денна форма – 2.

Навчальні питання:

1. Сучасна антикорупційна правова парадигма.
2. Законодавство Європейських країн у запобігання та протидії корупції.
3. Правове забезпечення запобігання та протидії корупції інших держав.

Література: 6; 8; 10; 11; 17; 49-51; 53; 55; 62, С.57-86; 67; 71, С. 90–96; 76, С. 193–200; *текст лекцій.*

План проведення заняття:

1. На початку практичного заняття слухачі магістратури отримують та письмово вирішують завдання або проводять «ділову гру» щодо правильного застосування норм чинного законодавства стосовно конкретної ситуації.

2. Перший етап – з метою закріплення вивченого за темою матеріалу визначити:

- міжнародні нормативно-правові акти щодо боротьби з корупцією, ратифіковані Україною.

– керівні принципи боротьби з корупцією, прийняті на 101 сесії Кабінету Міністрів Ради Європи.

– стандарти у сфері державної влади згідно Модельного закону «Основи законодавства про антикорупційну політику».

– основні моделі боротьби з корупцією.

– успішні заходи запобігання та протидії корупції Європейських країн

– удосконалення міжнародного співробітництва у сфері запобігання і протидії корупції.

3. Другий етап – практичне вирішення завдань у складі окремих підгруп. Під час проведення заняття відбувається обговорення можливих варіантів вирішення практичних завдань. Всі відповіді мають бути обґрунтовані з використанням тексту матеріалів до теми. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення щодо запропонованої фабули справи:

1) порівняйте санкції за корупційні правопорушення в Україні та США;

2) запропонуйте можливості використання антикорупційного досвіду Сингапуру щодо соціального забезпечення державних службовців в Україні;

3) визначте шляхи імплементації у національне законодавство позитивних зарубіжних норм антикорупційного законодавства;

4) запропонуйте варіанти запозичення європейського досвіду обмежень щодо одержання подарунку в Україні.

4. Третій етап – закріплення теоретичного матеріалу: знання порядку та особливостей використання зарубіжного досвіду щодо організаційно-правового забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні.

Оцінювання: перевірка остаточних варіантів їх вирішення здійснюється шляхом:

– оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності прийнятого групою рішення;

– оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності коментаря викладача та слухача іншої групи щодо виявлених помилок;

– оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності внесення доповнень до прийнятих рішень і напрямів прийняття рішення відповідно до висловлених рекомендацій.

3. Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни

3.1. Методичне забезпечення:

1. Тематичний план з дисципліни «Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції».

2. Програма з нормативної навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції».

3. Робоча програма з навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції».

4. Навчально-методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції».

5. Тексти лекцій з дисципліни «Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції».

3.2. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

Нормативно-правові акти

1. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 № 55-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1990. № 31. Ст. 429 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>.

2. Деякі питання проведення антикорупційної експертизи: наказ Міністерства юстиції України від 18.03.2015 № 383/5 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0303-15#Text>.

3. Деякі питання управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі : постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 142 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D0%BF#Text>.

4. Загальна декларація прав людини : міжнародний документ прийнятий і проголошений резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

6. Конвенція ООН проти корупції: міжнародний документ від 31.10.2003 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

7. Конституція України від 28.12.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

8. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: міжнародний документ від 27.01.1999 № ETS 173 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.

9. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

10. Міжамериканська конвенція проти корупції : конвенція ООН від 29.03.1996 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_089

11. Модельний закон про боротьбу з корупцією (прийнятий на XIII пленарному засіданні Міжпарламентської асамблеї держав-учасниць СНД), постанові № 13-4 від 03.04.1990) // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/997_998.

12. Одержання подарунків особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: роз'яснення Міністерства юстиції України від 28.07.2011 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0053323-11#Text>.

13. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>.

14. Про боротьбу з корупцією в приватному секторі [Електронний ресурс] : рамкове рішення Ради Європейського Союзу № 2003/568/ПВД від 22.07.2003 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_945

15. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07 червня 2018 р. № 2447-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>

16. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.08.2013 № 4572-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

17. Про двадцять принципів боротьби з корупцією [Електронний ресурс] : резолюція (97) 24 прийнята Комітетом міністрів на 101 сесії 11.06.11997 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_845

18. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

19. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>.

20. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

21. Про загальні правила боротьби з корупцією при фінансуванні політичних партій і виборчих компаній [Електронний ресурс] : рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № Res (2003) 4 від 08.04.2003 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_867

22. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань : Закон України від 03 листопада 2015 р. № 743-

VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19#Text>

23. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

24. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#top>.

25. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>.

26. Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 265 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2015-%D0%BF#Text>.

27. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>.

28. Методичні рекомендації НАЗК «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції» // URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/10/Metodychni-rekomendatsiyi-vid-21.10.2022-13.pdf>.

29. Про вдосконалення процесу управління корупційними ризиками : Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 № 830/21 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0219-22#Text>.

30. Про затвердження методології проведення антикорупційної експертизи : наказ Міністерства юстиції України від 24 квітня 2017 р. № 1395/5 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#n8>

31. Про затвердження Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків : рішення НАЗК від 17 червня 2016 р. № 2 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-16#Text>

32. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення : рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09 лютого 2018 р. № 166 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18#Text>

33. Про затвердження Порядку надання згоди Національним агентством з питань запобігання корупції на звільнення особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми : Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 15.09.2020 № 408/20 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1034-20#Text>

34. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля : постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text>

35. Про затвердження Порядку передачі подарунків, одержаних як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям: постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1195 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1195-2011-%D0%BF#Text>.

36. Про затвердження Порядку проведення антикорупційної експертизи Національним агентством з питань запобігання корупції: наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.07.2020 № 325/20 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0787-20#n7>.

37. Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів від 25.03.2015 № 171 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/171-2015-%D0%BF#Text>.

38. Про затвердження правил етичної поведінки поліцейських : наказ МВС України від 9 листопада 2016 р. № 1179 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>

39. Типова антикорупційна програма юридичної особи : затверджена наказом НАЗК від 10 грудня 2021 року № 794/21 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1702-21#n7>

40. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

41. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

42. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 липня 2017 р. № 2136-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

43. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

44. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 58-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

45. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

46. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.

47. Про службу в органах місцевого самоврядування: закон України від 07.07.2001 № 2493-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.

48. Про затвердження Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: Наказ НАЗК від 23.07.2021 № 448/21 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0986-21#Text>

49. Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців // Офіційне інтернет Представництво Комітету з питань запобігання і протидії корупції. URL : http://crimecor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article.jsessionid=ADD49945492AB4622122873FCCB7BD8D?art_id=48082&cat_id=46352

50. Спільні Перший та Другий раунди оцінювання. П'ятий Додатковий звіт про виконання рекомендацій Україною. Для затвердження GRECO на 68 пленарному засіданні (Страсбург, 15-19 червня 2015 року) / Оціночні звіти Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO) щодо стану корупції в Україні // Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: http://old.minjust.gov.ua/anti_corruption_grecorep

51. Статут Групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO) : Міжнародний документ Ради Європи від 05.05.1998 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_144

52. Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджений наказом НАЗК від 23.07.2021 № 448/21 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0986-21#Text>

53. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією : міжнародний документ від 04.11.1999, ратифікація від 16.03.2005 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.

54. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

55. Четвертий раунд оцінювання. Запобігання корупції серед народних депутатів, суддів, та прокурорів [Електронний ресурс] : Звіт за результатами оцінки Україна, ухваленого на 76-му пленарному засіданні GRECO (Стразбург, 19-23 червня 2017 року) // Офіційний сайт Національного агентства в з питань запобігання корупції. URL: <https://rm.coe.int/grecoeval4rep-2016-9-p3-76-greco-19-23-2017-/1680737206>

Основна література

56. Адміністративна діяльність органів поліції України: підручник / О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. Я Троян [та ін.]; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.

57. Басанцов І. В., Зубарева О. О. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2016. 113 с.

58. Бугайчук К. Л., Безпалова О. І., Джафарова О. В., Іванцов В. О., Шатрава С. О. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією : практичний посібник. Харків. : ХНУВС, 2016. 97 с.

59. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М. І. – К.: Ваїте, 2018. – 472 с.

60. Іванцов В. О. Зміст та принципи реалізації дисциплінарної відповідальності у разі порушення норм Закону України «Про запобігання корупції». *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. № 5. Том 2. С. 89–95.

61. Клімова С. М., Ковальова Т. М. Організаційно-правове забезпечення сучасної антикорупційної політики. Харків. : Харківськ. регіональн. ін-т держ. управління, 2015. 252 с.

62. Настюк В. Я., Синявська О. Ю., Мартиновський В. В., Іванцов В. О. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення: підручник / за заг. ред. В. Я. Настюка. Харків: Право, 2019. 512 с.

63. Пархоменко-Куцевіл О. І. Формування та розвиток сучасних антикорупційних органів державної влади як основа запобігання та подолання корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія. Київ: Вид. дім. «Персонал», 2019. 308 с.

64. Суббот А., Дем'янчук Ю. Засоби протидії та запобігання корупції в умовах реформування законодавства. *Адміністративне право і процес*. 2017. № 6. С. 113–117.

65. Чишко К. О. Історичні передумови формування антикорупційного законодавства України. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2019. № 2. С. 73-78

Додаткова література

66. Авер'янов В. Законодавче регулювання державної служби у світлі завдань упередження та протидії корупції в Україні. *Право України*. 2008. № 5. С. 29–36.

67. Боднарчук О. Г. Сінгапурська модель боротьби з корупцією – приклад застосування ефективної антикорупційної стратегії в Україні. URL : http://www.lsej.org.ua/2_2014/13.pdf.

68. Іванцов В. О. Значення принципів адміністративного права у вирішенні актуальних проблем реалізації адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією // Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 7 грудня 2018 р.) у 2 частинах. Київ : НАВС, 2018. Ч. 2. С. 103–107.

69. Коломоець Т. О. Обмеження щодо одержання подарунків як інструмент запобігання корупції: вітчизняний та зарубіжний вимір нормативного закріплення // Актуальні проблеми реалізації положень Закону України «Про запобігання корупції» : матеріали регіонального науково-практичного круглого столу., м. Запоріжжя, 1-2 грудня 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. С. 100-103

70. Пчелін В. Б. Органи Національної поліції як суб'єкт запобігання та протидії корупції в Україні. *Право і безпека*. 2019. № 1(72). С. 72–77.

71. Скомаров О. В. Досвід Сінгапуру та Гонконгу щодо функціонування спеціальних антикорупційних органів та можливість його застосування в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. Вип. 4. С. 90–96.

72. Синявська О. Ю. Організаційно-управлінські фактори в системі факторів сприяння існуванню та поширенню корупції в Україні // Актуальні проблеми адміністративно-правової науки (до 95-річчя з дня народження Р.С. Павловського) : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 26 вересня 2019 р. – Харків : Видавничий дім «Гельветика», 2019. – 224 с. – С.135 – 138.

73. Синявська О. Ю. Щодо необхідності удосконалення нормативно-правового забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні // Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє: тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 10 груд. 2020 р.). Харків: НДІ ППСН, 2020. 196 с. – С. 120-124. https://library.ppss.pro/index.php/ndippsn_20201210/issue/view/ndippsn_20201210/ndippsn_20201210

74. Синявська О. Ю. До питання закріплення принципів запобігання та протидії корупції в законодавстві України // Актуальні питання діяльності суб'єктів господарювання в умовах пандемії COVID-19 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 26 лют. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 348с. – С.150-153.

75. Синявська О. Ю. До питання удосконалення методики оцінки корупційних ризиків у діяльності державних органів та юридичних осіб // Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення : зб. наук. пр. за матеріалами V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20–21 трав. 2021 р.) : електрон. наук. вид. [Електронний ресурс] / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. адмінстр. права, Каф. адмінстр. права та адмінстр. діяльності ; уклад.: Н.П. Матюхіна, М.С. Ковтун,

С.А. Федчишин. – Харків : Право, 2021. – 509 с. – Режим доступу: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18828>. – С.33-37.

76. Трепак В. Система заходів антикорупційної діяльності у розвинутих країнах світу. *Публічне право*. 2016. № 1 (21). С. 193–200.

77. Ченшова Н. В., Шпилька Л. О. Сучасний стан, перспективи розвитку і вдосконалення антикорупційної політики в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2017. Вип. 43. Т. 2. С. 98–102.

78. Яковенко С. Б. Сутність корупції та її класифікація. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2017. № 1 (57). С. 109–114.

79. Syniavska O. Y., Ivantsov V. O. Limitation of getting gifts: problems of contents of the concept and terminological apparatus in the context of lawrealization and role of administrative law principles for their decision // The institutionalization of public relations in the fight against corruption: the experience of counties of Eastern and Western legal traditions (universal theoretical framework for relevant anti-corruption law of Ukraine) : comparative analysis : Collective monograph. Tallinn, Estonia : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2019. Volume 2. P. 290-306.

80. Syniavska O. Y., Ivantsov V. O. Persons authorized to perform state or local self-government functions: categorical and species characteristics as basis for determining boundaries of the subject dissemination of the norms anti-corruption legislation // Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis: Collective monograph. Riga : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2019. Volume 2. P. 109-128.

81. Syniavska O., Pushko O. (2022) Some Issues of Corruption Risk Assessment in the Activities of State Bodies, Legal Entities (in Case Study of the Aviation Industry of Ukraine). In: Nechyporuk M., Pavlikov V., Kritskiy D. (eds) Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering - 2021. ICTM 2021. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 367. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-94259-5_52

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<https://www.coe.int/en/web/greco/> – Official website of the Group of States against Corruption (GRECO) (Офіційний веб-сайт Групи держав проти корупції (ГРЕКО))

<https://ti-ukraine.org/> – Офіційний сайт антикорупційної організації «Transparency International Україна»

<http://zakon.rada.gov.ua/laws> – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Законодавство України

<https://www.gp.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України

http://mvs.gov.ua/ua/pages/196_Zapobigannya_korupcii_NOVINI.htm – Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. Запобігання корупції – «Інформаційно-довідкові матеріали»

<https://nabu.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України

<https://nazk.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Національного агентства з питань запобігання корупції

<https://court.gov.ua/> – Офіційний веб-портал Судова влада України

<http://www.reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень

<https://public.nazk.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

<http://corrupt.informjust.ua/> – Відомості з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення